

แนวทางการบริหารโครงการงบกลางเพื่อฟื้นฟูภัยพิบัติทางการเกษตร

นางสาวสิรินภา ชินอ่อน นักวิชาการเกษตรชำนาญพิเศษ กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน

ที่มา: Coaching วันศุกร์ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2568

โดย นางสาวพัตติกา พลสระคู ณ ห้องประชุมกองแผนงาน กรมพัฒนาที่ดิน

การขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ต้องดำเนินการตามแนวทางการรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562 หมวด 4 การรายงาน ข้อ 12 และข้อ 13 ให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น รายงานผลการดำเนินการ ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นไตรมาส และวันที่การใช้จ่ายงบประมาณแล้วเสร็จ และเมื่อสิ้นปีงบประมาณให้จัดทำสรุปผลการปฏิบัติงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณภายในสิบห้าวันแต่วันสิ้นปีงบประมาณ พร้อมทั้งรายงานปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข เพื่อเสนอรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแล หรือผู้ที่ คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นผู้กำกับแผนงานบูรณาการกรณีเป็นการดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการ แล้วแต่กรณี และแจ้งสำนักงบประมาณทราบ เพื่อสำนักงบประมาณรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยมีสาระสำคัญและแนวทางการขอรับจัดสรร ดังนี้

1. แนวปฏิบัติในการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

1.1 ให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำรายละเอียดประกอบการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ตามแบบฟอร์มที่สำนักงบประมาณกำหนด โดยระบุกลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการตัวชี้วัดทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่เป็นรูปธรรม และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณต่อกลุ่มเป้าหมาย อย่างชัดเจน พร้อมรับรองข้อมูลดังกล่าว

1.2 กรณีที่หน่วยรับงบประมาณขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อแก้ไขหรือเยียวยาตามหลักมนุษยธรรมในความเดือดร้อนเสียหายทางเศรษฐกิจของประชาชนหรือของผู้ประสบภัยอันเป็นสาธารณภัยไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ให้พิจารณาดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอใช้งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อแก้ไขหรือเยียวยา ความเดือดร้อนเสียหายในบางกรณี พ.ศ. 2559 ให้ครบถ้วนด้วย

1.3 ให้หน่วยรับงบประมาณรับรองว่าได้มีการตรวจสอบแน่ชัดแล้วว่าไม่สามารถนำงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณมาใช้จ่ายได้ หรือนำมาใช้จ่ายได้แต่มีจำนวนไม่เพียงพอ

1.4 ให้หน่วยรับงบประมาณที่จะขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นทุกกรณีเสนอเรื่องให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแล หรือผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นผู้กำกับแผนงานบูรณาการกรณีเป็นการดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการ แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนส่งคำขอให้สำนักงบประมาณ สำหรับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมหรือกำกับดูแลของฝ่ายบริหารที่มีความ

จำเป็นต้องใช้งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้เสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติหลักการก่อน แล้วจึงส่งให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้ต่อไป

1.5 ให้หน่วยรับงบประมาณใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็น ที่ได้รับจัดสรรตามรายการวงเงินรายละเอียดอื่นใดที่สำนักงบประมาณกำหนดในการอนุมัติเงินจัดสรร โดยใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

1.6 การโอนหรือเปลี่ยนแปลงรายการและรายละเอียดรายการงบกลางฯ ที่สำนักงบประมาณกำหนด ในการอนุมัติเงินจัดสรรจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับความตกลงกับสำนักงบประมาณ

1.7 การจำแนกประเภทรายจ่ายและการใช้งบประมาณรายจ่ายแต่ละงบรายจ่าย ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนด ในระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรร หรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ที่สำนักงบประมาณกำหนด

1.8 ให้หน่วยรับงบประมาณทุกหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น แจ้งคืบหน้างบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ที่ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้รับอนุมัติจัดสรรแล้วหรือดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแล้วมีงบประมาณ เหลือจ่าย แก่สำนักงบประมาณภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบยอดเงินเหลือจ่ายภายในปีงบประมาณนั้น ๆ เพื่อดำเนินการนำงบประมาณส่งคืนอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ หากเป็นงบประมาณที่กันไว้เบิกเหลือปีขอให้หน่วยรับงบประมาณส่งงบประมาณคืนคลัง และแจ้งสำนักงบประมาณทราบในทุกกรณี

1.9 ให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น รายงานผลการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นไตรมาส (วันสิ้นไตรมาสนับตามปีงบประมาณ) และวันที่ใช้จ่าย งบประมาณแล้วเสร็จ จนกว่าสิ้นสุดการดำเนินโครงการ/รายการดังกล่าว โดยรวมถึงการใช้จ่าย งบประมาณที่ได้รับ อนุมัติให้กันไว้เบิกเหลือปีด้วย

1.10 ให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำสรุปผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณภายในสิบห้าวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ พร้อมทั้งรายงานปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข เพื่อเสนอ รอนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแล หรือผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นผู้กำกับแผนงานบูรณาการ กรณีเป็นการดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการ แล้วแต่กรณี และแจ้งสำนักงบประมาณทราบโดยเคร่งครัด

2. กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานโครงการงบกลางเพื่อฟื้นฟูภัยพิบัติทางการเกษตร

การดำเนินงานโครงการปรับระดับพื้นที่เกษตรและฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยระยะหลังน้ำลด ปี 2567 ของกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินแผนงาน/โครงการฟื้นฟูเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ปี 2567 จากสถานการณ์อุทกภัยในช่วงเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม 2567 มีร่องมรสุมกำลังปานกลางพาดผ่านตอนบนของภาคเหนือ และประเทศลาวตอนบนเข้าสู่หย่อมความกดอากาศต่ำบริเวณประเทศเวียดนามตอนบน ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้กำลังปานกลางยังคงพัดปกคลุมทะเลอันดามันตอนบน อ่าวไทยตอนบน และประเทศไทย ลักษณะนี้ทำให้ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีฝนตกหนักบางแห่ง ซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก โดยเฉพาะพื้นที่ลาดเชิงเขาใกล้ทางน้ำไหลผ่านและพื้นที่ลุ่ม ในส่วนของภาคการเกษตรได้รับผลกระทบและความเสียหาย ในด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ พื้นที่ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน อุทกภัย/

อุทกภัย และวาตภัย/อุทกภัยและน้ำป่าไหลหลาก/ดินโคลนถล่ม ตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม ถึง 31 ตุลาคม 2567 จำนวน 59 จังหวัด ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะพื้นที่ทำการเกษตร และที่อยู่อาศัยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนงานโครงการฟื้นฟูเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ปี 2567 วงเงิน 2,553.0098 ล้านบาท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2567 อนุมัติตามที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 งบกลาง รายการ เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประกอบด้วย แผนงานด้านการฟื้นฟูอาชีพหลังน้ำลด การฟื้นฟู พื้นที่เกษตรและซ่อมแซมเครื่องจักรกลเกษตร และการลดภาระหนี้สินของสมาชิกสถาบันเกษตรกร/ กลุ่ม เกษตรกร รวมจำนวน 8 โครงการ 7 หน่วยงาน

โดยกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินงานโครงการปรับระดับพื้นที่เกษตรและฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยระยะหลังน้ำลด ปี 2567 เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยหลังน้ำลดให้สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการปรับปรุงดินหลังน้ำลด สำหรับเตรียมการเพาะปลูกในฤดูต่อไป ดังนั้น เพื่อเตรียมความพร้อมให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ และให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักการและระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงได้พัฒนาคู่มือการดำเนินงานโครงการเพื่อให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานดำเนินงานได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือและใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรได้